

[Villemoes.]

der ikke komme tvivlsspørgsmål? Jeg er lige ved at tro det. Det ærede medlem hr. Chr. J. Hansen og det ærede medlem hr. H. Hauch har været inde på det samme.

Vi er vel alle enige om, at det er vigtigt, at vi får en grundlov at leve under i Danmark, som ikke indeholder tvivlsspørgsmål. I 1849-grundloven var der faktisk ingen tvivlsspørgsmål. Vi havde den lange provisorietid i 80erne og 90erne, da der var divergerende meninger om grundlovens indhold og dens praktisering. Vi bør nu — og dertil håber jeg at det udvalg, som vil blive nedsat, vil medvirke, og det mener jeg at have grund til at tro efter de udtalelser, der faldt i går — sørge for at få en grundlov, om hvis forståelse der ikke kan være nogen tvivl. Jeg skal om et øjeblik komme tilbage til et andet punkt, om hvilket jeg også kunne tænke mig at der kunne være mulighed for misforståelser eller i hvert fald fortolkninger.

Indrømmes må det, at folkeafstemninger naturligvis kan være en demokratisk ordning, men indtil denne dag har jeg ikke hørt nogen sige, at folkeafstemninger kan forventes at blive benyttet i nævneværdigt omfang, og det tror jeg heller ikke vil blive tilfældet.

Derfor er det mit ønske, at der under de kommende forhandlinger i det høje lands-ting må ske en ændring af § 42, så at der kan formuleres et alternativ til det, der er foreslået om folkeafstemning. Jeg sigter her på at få indført en bestemmelse i grundloven om — altså på en eller anden måde sidestillet med folkeafstemningsformen —, at et nærmere bestemt antal af folketingets eller rigstingets, hvad det nu måtte komme til at hedde, medlemmer kan begære endelig vedtagelse af en lov udskudt til efter næste valg. Det ærede medlem hr. Elmquist var inde på lignende betragtninger og talte om en frist på 3—4 måneder, men det ærede medlem mente, at det måske var for sent at optage forhandlinger derom i dette øjeblik. Hvorfor skulle det være det? Det kan jeg ikke indse, hvis der er villighed fra alle sider, og hvis man vil gøre sit yderste for at få vedtaget en grundlov, som flest mulige kan stemme for på folkeafstemningsdagen. Jeg mener, der måtte kunne findes frem til en kombination, så at man kunne vælge mellem disse to ordninger. Jeg har ikke nogen formulering for det, men for mig ville det i alle tilfælde være af værdi, at dette kom med,

at der var et henholdende, et udsættende moment, så at offentligheden kunne få tid og lejlighed til at sætte sig ind i og tage standpunkt til sagen. Således er det vel i Finland under dette lands såkaldte etkammer-system og også i Storbritannien, hvor overhuset har suspensivt veto for almindelige love. I Storbritannien har førstekommeret eller overhuset, som man kalder det — det svarer jo til vort danske landsting —, ikke meget at skulle have sagt, afgørelserne træffes i underhuset; men overhuset har suspensivt veto. Det er en ret, som vel ikke benyttes særlig ofte; jeg regner med, at den ikke benyttes, hvis der ikke er meget mere end skellig grund dertil. Men benyttes kan den i disse lande, og jeg ville hilse det med glæde, om vi her i Danmark kunne få en grundlov, der indeholdt lignende muligheder.

Som jeg sagde før, håber jeg, at det kommende landstingsudvalg vil beskæftige sig med den række økonomiske love, der omtales i § 42, stk. 5, og hvorom folketinget uden efterfølgende folkeafstemning eller udsættelse til efter næste valg kan træffe endelig og bindende afgørelse. Det ærede medlem hr. Elmquist hævdede, at han var en realiteternes mand. Det er vi nogle stykker der mener vi er. Jeg er det på den måde — som jeg har prøvet på at fremstille det i så få ord som muligt —, at jeg mener, vi skulle have den realitet i grundloven, at den danske rigsdag, når meningerne bøjes sammen, må være i stand til at finde en ordning, der er bedre end den form for folkeafstemning, der her foreslås.

Det er meget vigtigt, at der under en ny grundlov ikke opstår fortolkningssspørgsmål. Jeg forstod allerede af debatten i går, at der på eet punkt var forskellige meninger. Det konservative folkepartis ordfører, det ærede medlem hr. Halfdan Hendriksen, forklarede tinget sit syn på det nye stykke, der er kommet ind i § 76. Her er jeg uenig med ham, idet jeg mener, at vi udmærket godt kunne leve i Danmark med den paragraf, vi hidtil har haft på dette område, nemlig § 82 — nu er dette punkt altså flyttet til § 76 —, som nu har fået denne tilføjelse, der uden tvivl vil give anledning til fortolkninger. Og hvorfor skal der være det, hvis vi kan komme uden om det? Vi ved da udmærket godt, at vi som ordentlige samfundsborgere — og det synes jeg vi har været i Danmark fra alle ansvarlige sider i en ikke helt kort årrække — har noget, der hedder